

Gäller för: Radiologisk mottagning NÄL, Radiologisk mottagning Uddevalla Sjukhus

Giltig från: 2026-04-13

Innehållsansvar: Sanna Axelsson, (sanpa5), Sektionsledare

Giltig till: 2028-04-13

Godkänd av: Marianna Fehér, (marfe24), Överläkare

Axel – Protes

Metodbok Konventionell röntgen

Gemensam rutin för att utföra undersökning på ett säkert och enhetligt sätt.

Förändringar i denna version

Reviderad, lagt till Transversell AP.

Inför undersökningen

Frågeställning   Protes

Strålskydd   Se kapitel 4.2 och 5.1 i
[Strålskydd vid undersökningar och behandlingar med röntgenstrålning](#)

Arbetsplats   Adora
T3

Detektor   Potter med raster alternativt liten detektor

Bildtagning   1. Frontal
2. Axial
3. Transversell

Bildtagning

Frontal

Vrid stolen, alternativt för 45° mot detektorn/bildplattan (för att komma in i leden).

Vinkla rörarmen 15-20° kraniellt. Centrera på leden.

Kriterier

Caput humeri friprojiceras från acromion. Hela proteserna ska vara med. Båda protesdelarna ska avbildas raka. Eventuellt behövs två projektioner, se exempelbilder. Fri ledspringa.

Frontal höger

Frontal vänster

Frontal höger

Frontal vänster

Axial

Patientens ventralsida mot detektorn/bildplattan.

Vrid bort den andra axeln cirka 30°. Centrera mitt på skapula.

Kriterier

Skapula ska ligga rakt i proximala humerus, friprojicerad från thorax. Hela proteserna ska vara med

Frontal höger

Frontal vänster

Transversell AP

Patientposition samma som axel frontal. Centrera i axelled.
Be patienten att vrida huvudet åt motsatt sida samt luta huvudet mot den andra axeln i möjligaste mån. Kraniell vinkel cirka 60 grader.

Kriterier

Caput friprojicerad från acromion.
Fri ledspringa.

Transversell höger

Transversell vänster

Transversell PA

Bilden tas PA.
Patienten ska sitta rak i ryggen och med handen på magen. Vrid den aktuella sidan ifrån detektorn ungefär lika mycket som man vred på frontalprojektion. Centrera i axelleden.

Be patienten vrida huvudet åt motsatt sida samt luta huvudet mot den andra axeln i möjligaste mån. Caudal vinkel cirka 30°.

Cavitas glenoidalis ledspringa ska tangeras.

Hela protesens behöver inte vara med.

Kriterier

Caput friprojicerad från acromion.
Fri ledspringa.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Radiologisk mottagning NÄL, Radiologisk mottagning
Uddevalla Sjukhus

Innehållsansvar: Sanna Axelsson, (sanpa5), Sektionsledare

Godkänd av: Marianna Fehér, (marfe24), Överläkare

Dokument-ID: NU10095-1819752655-105

Version: 7.0

Giltig från: 2026-04-13

Giltig till: 2028-04-13